

Theologische achtergrondinformatie bij thema Geloof en geweld

'Geloof, daar komt alleen maar oorlog van'. De geschiedenis kent inderdaad zwarte bladzijden als het gaat om geloof. Gelovigen die andersgelovigen naar het leven staan, soms binnen één en dezelfde religie. Bittere strijd tussen protestanten en rooms-katholieken. De kruistochten. Met geweld je geloof opleggen aan anderen, het is allemaal voorgekomen, niet alleen binnen het christendom.

Er zijn ook massaslachtingen en genocides geweest die niets te maken hadden met godsdiensten. Denk aan Hitler, Stalin en Pol Pot. Aan de moordpartijen in Rwanda. Kwaad en groot geweld zit kennelijk in de mensheid en met enige regelmaat zien we er helaas afschuwelijke voorbeelden van.

Godsdiensten zijn niet altijd vredelievend. Tegelijk is dat in strijd met hun wezen. Het hóórt niet bij hun geschriften, bij de overheersende uitleg van die geschriften. Het christendom gelooft in een God die liefde is. In Jezus, die geweld afwees, toen de leerlingen zijn arrestatie wilden voorkomen. In een God, die ons de keuze laat. Dat is in strijd met gewetensdwang.

Gelukkig zijn er ook goede verhalen te vertellen. Over christenen die voorop liepen als het ging om de afschaffing van de slavernij, de oprichting van ziekenhuizen en sociale zorg. Kerkmensen doen gemiddeld meer vrijwilligerswerk dan anderen in de samenleving en geven hogere giften. Mensen van vrede en vreedstichters.

Geweld in de Bijbel

Er komt toch ook veel geweld in de Bijbel voor? Hoe zit dat dan? De Bijbel is inderdaad een heel reëel boek. Je komt er de mensheid in tegen. Mooie mensen, maar ook de lelijkheid van kwaad, oorlog, misbruik, conflicten en pijn. De bijbelse verhalen zweven niet verheven boven de werkelijkheid.

Ingewikkelder is het, dat God geweld lijkt op te dragen, bijvoorbeeld als het volk Israël in Kanaän gaat wonen. De volkeren daar moeten worden uitgeroeid. Hoe zit dat? Is dat typisch iets voor het Oude Testament? Je leest ook in het Oude Testament over Gods genade en geduld, over rechtvaardige wetten, die groot geweld juist voorkomen. Hoe zit het dan? Is God oorlogszuchtig? Worden we opgeroepen tot een heilige oorlog?

Gods bedoelingen met Israël monden uit in vrede voor de volkeren. Het kwaad had vaak het karakter van straf voor ongeloof, ook voor Israël zelf. Het doel was dat mensen zouden terugkeren tot God. Het gaat nooit om eigenbelang of vreemdelingenhaat. Integendeel: voor de vreemdelingen geldt onomwonden dat ze beschermd moeten worden. Uniek voor die tijd

en context. Daarmee los je het probleem rond de teksten over uitroeien niet op, maar het zet ze wel in perspectief.